

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного і готельно-ресторанного бізнесу

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Давиденко І.В.
“ ___ ” _____ 2019 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 242 «Туризм»**

за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та організація туристичної діяльності»

за темою: **«Організаційно-економічні умови формування та розвитку
молодіжного туризму в Одеському регіоні»**

Виконавець:

студентка 6 курсу 14 групи ЦЗФН
Бушилова Олександра Вікторівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.п.н, ст.викладач кафедри ТіГРБ
(науковий ступінь, вчене звання)
Мартінова Наталя Степанівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОГО ТУРИЗМУ.....	7
1.1. Поняття та класифікація молодіжного туризму, специфіка молоді як потенційних споживачів комплексної туристичної послуги.....	7
1.2. Аналіз стану розвитку молодіжного туризму в Україні: регіональний аспект.....	18
1.3. Формування туристичного образу регіону та інноваційний потенціал регіонального розвитку туризму із залученням молодіжного ресурсу.....	28
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОГО ТУРИЗМУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ.....	38
2.1. Оцінка сучасного стану самодіяльного туризму і пропозиції послуг туризму для молоді в Україні та Одеському регіоні.....	38
2.2. Аналіз туристично-рекреаційного потенціалу Одеського регіону в контексті розвитку молодіжного туризму.....	50
2.3. Напрями активізації розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні як туристичної дестинації.....	65
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОГО ТУРИЗМУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ ЯК ТУРИСТИЧНІЙ ДЕСТИНАЦІЇ.....	79
3.1. Організаційно-економічні умови розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні.....	79
3.2. Шляхи вдосконалення регіональної політики розвитку молодіжного туризму.....	86
ВИСНОВКИ	94
Список використаних джерел	101
Додатки.....	113

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Туризм активно впливає на розвиток господарства, на структурну перебудову економіки і зміну пріоритетів, в т.ч. соціальних, збільшуючи внесок у спільний економічний добробут населення.

В системі світового розвитку індустрії туризму особливе і значне місце на сьогоднішній день відводиться молодіжному туризму. У всій системі світового туризму частка молодіжного туризму щорічно збільшується на 1,5%. Значно змінилася і структура вікового складу турпотоків. Тепер частка подорожуючих осіб до 30 років займає більше 40%. Молодіжний туризм розвиває найбільш динамічний і активний елемент продуктивних сил регіону і тому сприяє підвищенню ресурсного потенціалу дестинації в цілому.

Перетворення в економіці, що відбуваються в Україні, призвели до істотного послаблення життєзабезпечення суспільства і уповільнення відтворювальних процесів, глибоко відбилися на всіх сферах життєдіяльності суспільства, і особливо на рівні і якості життя більшості населення країни, та особливо молоді.

Молодь як одна з соціально незахищених груп в повній мірі піддається впливу негативних факторів зовнішнього середовища. Урбанізація, обмежені можливості для повноцінного розвитку і реалізації свого потенціалу, гіподинамія та інші стресові ситуації викликають підвищену потребу у молоді в доступних оздоровчих, рекреаційних, розважальних послугах. Вирішення цієї проблеми поряд з духовним оздоровленням нації є одним із стратегічних завдань, як на національному, так і на регіональному рівні. Задоволення цих потреб в умовах здійснення соціального контролю повинно стати пріоритетним з боку держави. У зв'язку з цим є актуальним завдання розробки адаптивного підходу до організації туристичного обслуговування молоді в Україні в цілому, та в Одеському регіоні.

У світі склалася ціла інфраструктура молодіжного туризму. Певного розвитку вона отримала і в Україні та в її регіонах, зокрема, в Одеському як

привабливої туристичної дестинації. В державі діє ланцюжок молодіжних хостелів, а також надаються знижки для молоді на підприємствах харчування, на транспорті тощо. Нею користуються студенти з Європи, Азії та Америки. Однак сучасний стан інфраструктури молодіжного туризму в Україні не відповідає міжнародним вимогам і вимагає пильної до себе уваги.

Формування організаційно-економічної системи молодіжного туризму покликане забезпечити нівелювання диспропорцій регіонального соціально-економічного розвитку, розширити горизонти стратегічного планування розвитку регіону в умовах невизначеності економічних та соціальних перспектив, значних інноваційних змін, забезпечить адекватне використання туристично-рекреаційного потенціалу регіонів. Тим самим створюється можливість, враховуючи вимоги молоді, максимально повно задовольняти потреби даної групи споживачів і, таким чином, сформувати стійкий попит при дотриманні основних принципів використання ресурсів відповідно до теорії сталого розвитку туризму. В результаті досягається підвищення темпів позитивних соціальних і економічних змін.

Питання класифікації та розвитку туризму, підвищення економічної ефективності цієї сфери вивчилися в роботах учених: В.К. Федорченка, І.М. Минич, В.Г. Герасименка, В.А. Зінченко, М.П. Крачило, О.М. Любавець, О.В. Лугової, С.І. Грибанової, О.П. Пузакова, Ю.В. Алексєєвої, та ін.

Як теорія організації молодіжного туризму в цілому, так і її різні практичні та методичні аспекти не знаходили досі поглибленого і проблемного вивчення в українських і зарубіжних дослідженнях. Окремі ж приватні питання даної проблеми отримали розвиток в працях науковців Г.А.Карповой, Ю.В.Кузнецова, Г.С.Усискіна та інших, українських вчених-географів Н. В. Чорненької, С. І. Нікітенко, О. В. Колотухі.

Аналіз наукової літератури вказує на те, що недостатньо вивчено витоки та передумови виникнення молодіжного туризму, можливості рекреаційно потенціалу та забезпечення туристичною інфраструктурою Одеського регіону щодо його подальшого розвитку, недостатньо даних про

сучасний стан цього виду туризму, потреби молоді як потенційних споживачів такого виду туризму та інші важливі питання щодо розвитку системи молодіжного туризму на національному та регіональному рівнях. Вивчення цієї проблематики дозволить розробити пропозиції щодо подальшого розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні як привабливої туристичної дестинації.

Практична значущість. Проведені дослідження розширюють і поглиблюють знання про розвиток молодіжного туризму в Одеському регіоні, розкривають можливості природно-рекреаційних ресурсів та туристичної інфраструктури Одещини у контексті їх використання для реалізації цілей молодіжного туризму. Також розроблено пропозиції щодо управління забезпеченням стратегічного розвитку системи молодіжного туризму в Одеському регіоні.

Робота містить *елементи наукової новизни*, зокрема, при визначенні змісту понять «молодіжний туризм», «потреби молоді до туристичної подорожі», «система молодіжного туризму», «стратегічні напрями розвитку молодіжного туризму».

Мета і завдання дослідження. Мета роботи полягає в обґрунтуванні організаційно-економічних умов формування та розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні як привабливої туристичної дестинації.

Реалізація поставленої мети зумовила потребу розв'язання таких *завдань*:

- вивчити поняття, зміст молодіжного туризму, надати його класифікацію, визначити специфічні риси молоді як потенційних споживачів комплексної туристичної послуги;
- проаналізувати сучасний стан та тенденції розвитку молодіжного туризму в Україні в регіональному аспекті;
- визначити особливості розвитку молодіжного туризму в дестинації, а також вказати на інноваційних потенціал регіонального розвитку туризму із залученням молодіжного ресурсу;

- дослідити розвиток молодіжного туризму в Одеському регіоні як туристичної дестинації, перш за все, проаналізувавши туристично-рекреаційний потенціал Одеського регіону;

- визначити організаційно-економічні умови розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні;

- запропонувати шляхи вдосконалення регіональної політики розвитку молодіжного туризму на Одещині.

Об'єктом дослідження є молодіжний туризм в Одеському регіоні.

Предметом дослідження є організаційно-економічні умови розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні як туристичної дестинації.

Теоретичною основою роботи служать праці вітчизняних та закордонних учених з проблем класифікації видів туризму та туристичних послуг, регіонального розвитку туризму, теоретичних та практичних засад формування й функціонування туристичних кластерів, інші джерела.

Інформаційною базою для роботи послужили нормативно-правові акти та програмні документи в сфері туризму, регіонального розвитку, статистичні дані галузевих збірників, звіти та програмні документи Одеської обласної адміністрації, звіти Управління фізичної культури та спорту ОДА, Всеукраїнської молодіжної хостел асоціації (ВМХА), звітні матеріали та дані туристичних операторів з молодіжного туризму.

У роботі знайшли своє застосування наступні методи дослідження: комплекс методів наукового пізнання, які застосовуються до окремих структурних елементів роботи. Застосовано загальнонаукові і спеціальні методи: теоретичного узагальнення; групування, порівняння; графічний метод; аналізу та синтезу; структурно-логічний.

Структура та зміст дипломної роботи: робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

ВИСНОВКИ

В системі світового розвитку індустрії туризму особливе і значне місце на сьогоднішній день відводиться молодіжному туризму. У всій системі світового туризму частка молодіжного туризму щорічно збільшується на 1,5%. Значно змінилася і структура вікового складу турпотоків. Тепер частка подорожуючих осіб до 30 років займає більше 40%. Молодіжний туризм розвиває найбільш динамічний і активний елемент продуктивних сил регіону і тому сприяє підвищенню ресурсного потенціалу дестинації в цілому.

У всіх класифікаціях туристів, в залежності від їхнього віку, молодіжний туризм виділяється як окрема категорія туристів. Це означає певну зацікавленість у вивченні цих видів туризму та їх суспільну та економічну значимість. Є певні відмінності у трактуванні молодіжного туризму та визначенні вікових меж різними науковцями, проте, в загальному, дуже різких розбіжностей немає. Це і дозволило надати таке визначення молодіжного туризму, не виходячи за рамки уже встановленої парадигми.

Молодіжний туризм – рекреаційні заходи молоді віком від 18 до 35 років, пов'язані з пізнавальною, оздоровчою, спортивною та культурно-розважальною діяльністю поза межами постійного місця проживання та навчання, без мети отримання прибутку у місці перебування. Характеризується переважно активним, насиченим та недорогим відпочинком.

Сучасна організація молодіжного дозвілля повинна враховувати такі специфічні риси та потреби молоді, як, по-перше, високий рівень пізнавальної активності. Молодість – це період активної особистісної та професійної реалізації, тому, по-друге, дозвілля повинно сприяти розвитку спеціальних особистісних та функціональних якостей. Потреба у спілкуванні реалізується переважно у компаніях ровесників, тому, по-третє, молодіжне дозвілля бажано організовувати у груповому форматі, де передбачено різні види та форми контактів. Ігрова діяльність виконує не тільки рекреативну

функцію, а й сприяє розвитку особистості, тому, по-четверте, дозвіллеви програми потрібно організовувати з використанням ігрових форм відпочинку. По-п'яте, дозвілля сприяє розвитку особистості, тому повинно бути високодуховним, моральним і сприяти підвищенню загальної культури молоді людини, в той же час воно повинно носити розважальний і ненав'язливий характер і бути емоційно насиченим, в першу чергу позитивними емоціями. Реалізація рекреативної функції вимагає застосування у молодіжному дозвіллі заняття фізичною культурою та спортом, оздоровчими практиками, пропагандою здорового способу життя.

Таке дозвілля буде сприяти самореалізації творчого й духовного потенціалу не тільки молоді, а й суспільства в цілому. В цьому полягає соціальна роль дозвілля.

Комплекс різноманітних фізичних, пізнавальних, мотиваційних, емоційних властивостей різних вікових груп школярів та молоді мають важливий вплив на їх неоднорідний вибір туристичних маршрутів, місць відпочинку, розкладу поїздки, підходів до співпраці турагентством, екскурсиводом, гідом, вирішення різних фінансових проблем. Молодь під час планування рекреації найбільшим чином враховує сімейні потреби і обов'язки.

Враховуючи глобальні тенденції збільшення частки молодіжного туризму, з одного боку, та навпаки, низької активності у сфері туризму та подорожей української молоді, виникає гостра необхідність у державних та місцевих бюджетних програмах для співфінансування внутрішніх подорожей Україною для дітей та молоді, а також виокремлення на державному рівні молодіжного та дитячого внутрішнього туризму – у пріоритетні види розвитку туристичної індустрії.

Пропонується прискорити прийняття нового Закону України «Про молодь», де молодіжний туризм закріплено як один з напрямків державної молодіжної політики.

Це насамперед стосується впровадження спеціалізованих навчальних туристичних програм у навчальних закладах, залежно від вікових та освітніх особливостей дітей та молоді. Такі програми повинні включати в себе ознайомлення дітей та молоді з туристичним потенціалом України. Вони мають передбачати транспортне забезпечення для молодіжних турів, створення мережі недорогих молодіжних засобів розміщення, активізацію туристичних обмінів молодіжними групами з метою навчання, стажування та ознайомлення з традиціями та культурою інших регіонів, обмін спортивними командами тощо.

Крім того, представникам усіх рівнів влади необхідно звернути прискіпливу увагу на молодіжний туризм як складову системи молодіжної політики України та спільно виробити системний підхід у сприянні духовному, інтелектуальному та фізичному розвитку молоді, вихованню в неї громадської свідомості та патріотизму.

За результатами досліджень встановлено, що переважна більшість респондентів хотіла б займатися рекреаційно-оздоровчою діяльністю на природі (52,5 % дівчат, 51,0 % юнаків). Результати експериментів дозволили встановити низький рівень рухової активності у переважній більшості студентів. Серед основних причин зниження рухової активності можна зазначити: неправильну організацію навчально-виховного процесу, перевантаження навчальними заняттями, відсутність раціонально організованого дозвілля, зменшення кількості часу на організовані форми фізкультурно-оздоровчої роботи у вищому навчальному закладі. В ході дослідження морфофункціональних показників студентської молоді було отримано середні значення, характер розподілу яких знаходився в межах вікових норм як у дівчат, так і у юнаків.

Аналіз статистичних даних щодо загальної кількості та видової структури самодіяльних походів упродовж дванадцяти останніх років дозволив виявити відносно стійкі особливості сучасного стану самодіяльного та спортивного туризму в Україні, динаміку та тенденції розвитку окремих

видів туризму. Попри економічні негаразди і численні проблеми, які стали на заваді розвитку спортивного туризму в Україні (незадовільне фінансування, насамперед, дитячо-юнацького туризму, застарілість або втрата матеріальної бази місцевих туристських осередків, практичний розвал системи підготовки громадських туристських кадрів, недостатнє поповнення когорти ветеранів-ентузіастів молодими спортсменами тощо) з середини 2000-х років спостерігалися певні позитивні тенденції як у розвитку окремих видів спортивного туризму (головно, велосипедного), так і масовості учасників СП. Кількісні показники й видова структура, які характеризували стан розвитку СТ, засвідчували позитивну динаміку і дозволяти думати, що занепад 1990-х – початку 2000-х років певною мірою подолано. Позитивні тенденції у розвитку як деяких видів туризму, так і територіальних осередків Федерації спортивного туризму України стали наслідком копіткої діяльності ентузіастів туризму та відновлення регулярної методичної й організаційної роботи. Проте, починаючи з 2012 року, намітилися певні негативні тенденції, зумовлені значною мірою соціально-економічними чинниками. 2014 рік став украй несприятливим для проведення СП через низку причин, головними з яких є втрата Криму. На жаль, після 2014 року негативні тенденції продовжилися. Звичайно, їх подолання і виведення самодіяльного та спортивного туризму на належний рівень розвитку – це комплексна проблема, яка вимагає виваженого підходу до її вирішення.

Розвиток внутрішнього та в'їзного туризму на території Одеської області потребує системності і комплексності, оскільки сама галузь «туризм» носить яскраво виражений міжгалузевий характер, задіюючи різні сектори економіки, культуру, природну спадщина тощо. Основними чинниками, стримуючими розвиток молодіжного туризму в Україні та Одеській області, є наступні:

- триваючі кризові явища в економіці, які супроводжуються скороченням споживчого попиту внаслідок зниження доходів населення;

- складна політична ситуація в країні, військові дії на Донбасі, загроза терористичних актів;
- значний моральний і фізичний знос існуючої матеріально-технічної бази підприємств сфери гостинності; недостатня кількість засобів розміщення туристичного класу (хостелів, молодіжних туристичних баз, дитячих таборів) із сучасним рівнем комфорту в традиційних центрах туризму, а також їх суттєва територіальна диспропорція;
- нерозвинена туристична інфраструктура: брак комфортабельного транспорту, незадовільний стан автодоріг, недостатня кількість закладів придорожного сервісу;
- недосконалий стан багатьох об'єктів історико-культурної і природної спадщини; – невідповідні вимогам і очікуванням туристів гостинність і кваліфікація персоналу сфери туризму, недостатній рівень розвитку додаткових послуг тощо.

Сучасний стан розвитку ринку бюджетних засобів розміщення в Україні характеризується обмеженою кількістю хостелів, пропозицій короткострокової оренди та обміну житла, які концентруються тільки в найбільш атрактивних туристичних центрах країни. Така ситуація пов'язана з недосконалістю нормативно-правової бази, упередженістю поглядів щодо якості обслуговування та забезпечення безпеки. Водночас результати вивчення думки молоді показали зацікавленість у користуванні послугами бюджетних засобів розміщення. Поширення мережі пропозицій країною дасть змогу підвищити рівень доступності українських туристичних дестинацій як для вітчизняних, так і для іноземних туристів. Позитивні зрушення у процесі розвитку бюджетних засобів розміщення можливі тільки за умови поступового розв'язання виявлених проблем, у тому числі шляхом упровадження запропонованих заходів. Але суттєвих якісних змін можна досягти після коригування підходів до організації бізнесу в готельній сфері, що потребує подальшого дослідження.

Образи міст, регіонів і країн все активніше використовуються на світовій арені з метою залучення інтересу туристів, що тягне за собою поліпшення становища регіону як в економічному, так і в політичному плані. Тим самим, географічні, а в їх складі туристські образи фактично можуть розцінюватися як один з ресурсів соціально-економічного розвитку територій. Регіон Українського Причорномор'я має можливості для інтеграції до міжнародних систем туризму, зокрема Чорноморсько-Середземноморського басейну. Це має орієнтувати на формування туристичного образу регіону як курортної території міжнародного значення.

Зростання кількості міжнародних молодіжних поїздок за останні десятиліття привертає пильну увагу науковців, які досліджують головні проблеми молодіжного і студентського туризму. Одним з головних висновків є те, що молодіжна подорож стимулюється бажанням молодих людей пізнавати інші культури і налагоджувати нові дружні відносини. Отже, ця форма туризму є вагомим потенціалом для сприяння миру і взаєморозуміння між країнами. Поліпшення освіти створює економічні можливості для міст, пам'яток і малого бізнесу. Важливою тенденцією в розвитку молодіжного і студентського туризму є творчий туризм, зокрема мовний, оскільки молодь хоче використати мандрівку для свого розвитку.

Отже, за результатами дослідження нами визначено основні організаційно-економічні умови розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні, зокрема:

- цільова орієнтація молодіжного туризму як складного соціально-економічного явища, його специфічні потреби до регіону, закономірності його розвитку, типові характеристики молоді як сегмента ринку;
- реалізація системи молодіжного туризму в конкретній дестинації;
- визначення специфіки дестинації (засобів розміщення та харчування, засобів переміщення; створення нових об'єктів атракції) та визначення специфіки принципів обслуговування в дестинації (організація

транспортного обслуговування всередині дестинації, організація екскурсій, організація обслуговування);

- визначення стратегічних напрямів розвитку молодіжного туризму.

Одним із вирішальних факторів розвитку молодіжного туризму в Одеській області є забезпечення державно-приватного партнерства в цій сфері діяльності. Так, для розвитку молодіжного туризму на території Одеського регіону доцільно створити координуючий орган, відповідальний за стратегію, формування комплексу заходів для молоді, оцінку ефективності їх проведення. Таким органом може стати Комітет сприяння розвитку молодіжного туризму при Одеській обласній раді. Саме ця установа повинна об'єднати зусилля місцевих органів влади, громадських організацій та підприємців, зайнятих у туристичному бізнесі.

Для активізації молодіжного туризму пропонується спрямувати діяльність одеського Комітету на здійснення певного комплексу заходів.

Також, нами було визначено шляхи вдосконалення регіональної політики розвитку молодіжного туризму для Одеського регіону окремо та у складі Причорномор'я, а також для м.Одеса як найпривабливішої туристичної дестинації регіону.

Сприятливі розвитку молодіжного туризму в дестинації спроможні такі міжнародні проекти як спортивно-оздоровчий комплекс «Чайка» в Одеському регіоні, який повинен був стати Міжнародним студентським центром рекреації і туризму та стати поштовхом для розвитку туристичної дестинації Овідіопольського району, Одеської області.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України, прийнята від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.

2. Закон України «Про туризм» : прийнятий Верховною Радою України 15.09.1995 р. № 324/95-ВР: текст із змін. станом на 11.02.2015 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80> , п.2 ст.3.

3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (зі змінами та доповненнями, Редакція від 16.07.2019) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.

4. Закон України "Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні" від 5 лютого 1993 року (з останніми змінами 2018р.) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>

5. Закон України "Про об'єднання громадян" від 16 червня 1992 року (з останніми змінами у 2012 р.) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>

6. Закон України "Про молодіжні та дитячі громадські організації" від 1 грудня 1998 року (з останніми змінами 2015р.) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/281-14>

7. Загальна Декларація прав людини [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_015

8. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/385-2014-%D0%BF>.

9. Лист Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму Верховної Ради України від 05.02.2016 № 04-33/03145.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/fizreabilit/07.%20Normativno_pravovi_actu/ Informmaterial% 20Parlam%20cluhan%2023.03.pdf (дата перегляду 11.01.2017р.)

10. Про затвердження Державного соціального стандарту у сфері фізичної культури і спорту: наказ Міністерства молоді та спорту [28.03.2013]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0559-13> (дата перегляду 11.01.2017р.)

11. Про затвердження заходів щодо державної підтримки розвитку молодіжного та дитячого туризму : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 298-р від 12 травня 2004 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/298-2004>. 7. Офіційний сайт ISIC в Україні / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.isic.org.ua>.

12. Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року "Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація": указ Президента України від 09.02.2016 №42/2016

13. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року: розпорядження Кабінету Міністрів України [від 9.12.2015 р.] № 1320-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1320-2015-p> (дата перегляду 11.01.2017р.)

14. Про затвердження Державної цільової соціальної програми “Молодь України” на 2016-2020 роки та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/148-2016-%D0%BF>

15. Декларація про загальні засади державної молодіжної політики в Україні від 15 грудня 1992 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2859-12>

16. Конвенція про права дитини, Конституція України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_021

17. Міжнародний пакт про громадські та політичні права [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.coe.int/uk/web/compass/the-international-covenant-on-civil-and-political-rights>

18. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/168-2017-%D1%80>.

19. Бабарицкая В.К. Организация туризма: подручник/ В.К. Бабарицкая. – К. 1994. – 140 с.

20. Бейдик О.О. Рекреаційно – туристичні ресурси України: методологія та методика аналізу. Термінологія, районування [Текст] / О. О. Бейдик. – К.: Київський університет, 2001. – 398

21. Биржаков М.Б. Специальные виды туризма [Конспект лекций]. - Санкт-Петербург: СПбГИЭУ, 2011. – 70 с.

22. Биржаков М. Б. Введение в туризм [Текст] : учеб. / Биржаков М. Б. СПб.: Издательский Дом "Герда", 2008. – 570 с.

23. Боголюбов В.С. Организация специальных видов туризма. - Санкт-Петербург: СПбГИЭУ, 2010. — 116 с.

24. Божко Л.Д. Туризм у контексті глобалізаційних процесів: історико-культурологічний аспект. Дисертація 26.00.01 – теорія та історія культури галузь знань – культурологія Харків – 2018. – 318 с.

25. Вотеїчкіна Н. М. Проблеми і перспективи розвитку молодіжного (студентського) туризму Херсонщини / Н. М. Вотеїчкіна // Херсонщина – відпочинок, лікування, подорожі в екологічних умовах Таврії : матеріали III міжнар. туристичного форуму. – Херсон, 2013. – № 2 (3). – С. 217-224.

26. Галасюк С. С. Напрями активізації молодіжного туризму в Одеському регіоні / С. С. Галасюк // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Економічні науки: збірник наукових праць / за ред. І. Т. Кіщака. – Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2015. – № 2 (5). - С. 36-42.

27. Гальперина Т. И. Актерское мастерство в деятельности менеджера туристской анимации. - М.: РИБ «Турист», 2004.- 54 с., с.5
28. Географія туризму [Текст] : навч. посібник / С. П. Кузик. – Київ : Знання, 2011. – 271 с.
29. Герасименко В.Г. Державне регулювання сфери туризму України в контексті процесів євроінтеграції / За заг. ред. В.Г. Герасименко, О.Л.Михайлюк . — К.: ФОП Гуляєва В.М., 2019. — 332 с.
30. Герасименко В.Г. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону: монографія. За заг. ред. В.Г. Герасименко. – Одеса: ОНЕУ. - 2016. - 262 с.
31. Грабовський Ю.А., Скалій О.В., Скалій Т.В. Спортивний туризм: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2009. - 304 с.
32. Гринькевич О. С., Юнко М. М. Молодіжний туризм як складова перспективного розвитку туристичного бізнесу в Україні. // Вісник Львівського інституту економіки і туризму .-2006- №1. – с. 31-37
33. Деревлева Е. Хостельный надлом [Електронний ресурс]: [Веб-сайт] / Е. Деревлева // Бізнес. – Електронні дані. – Режим доступу: https://www.business.ua/companies/khostelnyu_nadlom-342973/
34. Должикова-Поліщук Л.В. Особливості та тенденції управління туристичною діяльністю / Л.В. Должикова-Поліщук. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///D:/ape_2014_9_13.pdf
35. Зейко В., Мельнійчук М. Демографічна сегментація молодіжного туризму на прикладі туристичного агентства м. Луцька / В. Зейко, М. Мельнійчук // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 8-9 квітня 2016 року). – У 2-х частинах. – Херсон : Видавничий дім “Гельветика”, 2015. – Ч. I. – С. 61-63.
36. Зінченко, Віктор Анатолійович. Молодіжний туризм в Українській РСР у 70-80-х рр. ХХ ст. (на основі діяльності "Супутника") [Текст] : дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Зінченко Віктор Анатолійович ; Нац. акад. наук України, Інст історії України. - К., 2003. - 208 арк. - арк. 184-208

37. Інноваційний потенціал підприємств туризму та готельного господарства: монографія.// В.Г. Герасименко, К.А. Галасюк. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 278 с.
38. Кіптенко В. К. Менеджмент туризму [Текст] : підручник / В.К. Кіптенко. – Київ : Знання, 2010. – 502 с.
39. Коломієць К. В., Яворська В. В., Сич В. А. Методологічні підходи щодо формування туристського образу регіону // Вісник ОНУ. Сер.: Географічні та геологічні науки. 2017. Т. 22, вип. 2. С. 56-68
40. Колотуха О. В. Дитячо-юнацький туризм в Україні як територіальна соціально-економічна система: проблеми та перспективи розвитку [Текст] : Дис... канд. геогр. наук: 11.00.02 / Колотуха Олександр Васильович ; НАН України, Інститут географії. – К., 2004. – 257 с.
41. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні - Чернівці: Книги-XXI, - 2003. - 300 с.
42. Кравцов С.С. Розвиток ринку бюджетних засобів розміщення в Україні // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського.- 2017 - Випуск 16. – с.7 8-91
43. Крачило Н.П. Основы туризмоведения. – К.: Вища школа, 1980. – 117 с.
44. Курилова В.И. Туризм: Учебное пособие. – М.: Просвещение, 1988. – 222 с.
45. Левицький А.О. Механізм публічного управління розвитком регіональної туристичної дестинації. Дисерт.спец.25.00.02. Механізми державного управління.- Одеса. - 2016. – 251 с.
46. Любіцева О. О. Типізація дестинацій [Текст] / О. О. Любіцева, О. В. Третьяков // Географія та туризм. – К.: ЛГТ, 2012. – Вип. 17. – С. 3-9
47. Мартиненко М. М. Стратегічний менеджмент [Текст]: підручник / М. М. Мартиненко, І. А. Ігнат'єва. – К.: Каравела, - 2006. – 320 с.
48. Мартинова Н.С., Міщенко Н.М. Досвід застосування інформаційно-комунікаційних технологій у просуванні послуг індустрії

гостинності // Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та вчених (м. Одеса, 10 квітня 2019 р.) / Одеський національний економічний університет. – Одеса: ОНЕУ, 2019. – С.842-846

49. Мельнійчук М. М. Молодіжний та дитячий туризм: сутність та класифікація за віком / М. М. Мельнійчук, В. О. Зейко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Геологія. Географія. Екологія. - 2016. - Вип. 44. - С. 118-122

50. Мельнійчук М. Вікові та соціальні особливості туристичної активності школярів та молоді Волинської області / М. Мельнійчук, В. Зейко // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Сер. Географія. - 2018. - № 1. - С. 112-117.

51. Моїсєєва Н.І. Інноваційний розвиток туристичної сфери регіону : теорія, методологія, практика. // Монографія. - Миколаїв: ФОП Швець В.М.- 2018. - 330 с.

52. Музиченко-Козловська О.В. Економічне оцінювання туристичної привабливості території: Монографія. - Львів: Новий Світ-2000, 2012. - 176 с.

53. Нездоймінов С. Г. Державне – приватне партнерство у сфері рекреації та туризму в контексті соціальної відповідальності / С. Г. Нездоймінов, Н. М. Андрєєва // Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян: монографія: у 2-х т. / за заг. ред. Г.Г. Півняка; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – Д.: НГУ, 2014. – Т. 2. – С. 231–237.

54. Николаенко Д. В. Рекреационная география : учебное пособие / Д. В. Николаенко. – М.: ВЛАДОС, 2001. – 288 с.

55. Остапчук В. В. Сучасні особливості спортивних туристських походів в Україні // Рекреаційна географія і туризм Наукові записки. №2. 2017. С. 93-100.

56. Передерчук О. Історія проекту Всеукраїнський рух «Твоя країна» [Електронний ресурс]: [Веб-сайт] / О. Передерчук // «Твоя країна». –

Електронні дані. – 2016. – Режим доступу:
<https://prezi.com/wqzst9gumeyt/quot-quot/>

57. Пясковська Т. Як планують відпочивати українці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=700&page=5>

58. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку : монографія. За заг. ред. професора В. Г. Герасименка. - Одеса. Астропринт - 2013. - 304 с

59. Романова А. Молодіжний туризм як тренд сучасної туристичної індустрії / А. Романова // Проблеми і перспективи економіки та управління. - 2018. - № 1. - С. 47-54.

60. Сисоєва С.І. Механізми управління туристичним бізнесом в Україні / С.І. Сисоєва. – [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/ebook/apdu/2014-2/doc/2/08.pdf>

61. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності [Текст] : підручник / Т. Г.Сокол; за заг. ред. В.Ф. Орлова. – К.: Грамота, 2006. – 264 с.

62. Стеченко Д. М. Управління регіональним розвитком туризму: навчальний посібник [Текст] / Д. М. Стеченко, І. В. Безуглий, Н. П. Турло, С. М. Мархонос. – К.: Знання, 2012. – 455 с.

63. Стратегічне дослідження регіонів України за допомогою SWOT-аналізу : кол. моногр. / за ред. О. Л. Тоцької. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки - 2013. – 180 с.

64. Стратегія регіонального розвитку: кожен проект – крок уперед [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zoda.gov.ua/news/5602/strategiya-regionalnogo-rozvitku-kozhen-proekt-krok-upered.html>. - Загл. с екрана.

65. Сучасні особливості формування і управління інноваційним потенціалом регіонального розвитку туризму та рекреації із залученням молодіжного ресурсу : зб. тез доповідей міжнар. наук.-практ. конф., (Тернопіль, 15–17 жовтн. 2015.) / М-во освіти і науки України, Терн. націон. техн. ун-т ім. І. Пулюя [та ін]. – Тернопіль : ТНТУ, 2015. – 324.

66. Сучасні різновиди туризму [Текст] : навч. посіб. / М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. – К.: Знання, 2011. – 334 с.
67. Темник І.О. Щербакова Н. О. Тенденції розвитку пригодницького туризму в // Економіка. Управління. Інновації. – 2016. - Випуск № 4 (19). - с. 46 – 51.
68. Туристичний бізнес: теорія та практика. Підручник. 2-вид. перероб. та доп. – Київ: Центр учбової літератури. - 2012. - 368 с.
69. Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та вчених (м. Одеса, 10 квітня 2019 р.) / Одеський національний економічний університет. – Одеса: ОНЕУ, 2019. – 881 с.
70. Управління регіональним розвитком туризму: навчальний посібник / За ред. В.Ф. Семенова. – Одеса, 2011. – 225 с.
71. Холодова О.О, Дзюба Т.А. Організація молодіжного дозвілля в туризмі // Географія та туризм. – 2013. - с. 37-44
72. Яворська В. В. Рекреаційний комплекс Одеси: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку / В. В. Яворська, Н. Є. Нефедова // Науковий вісник Чернівецького університету. Географія. - 2014. - Вип. 724-725. - С. 204-210
73. Яценко В. А. Оцінка ефективності функціонування туристичної дестинації в Одеському регіоні: шляхи розвитку / В. А. Яценко // Публічне урядування. - 2016. - № 3. - С. 207-215.
74. Ячнюк М. Ю. Технологія впровадження засобів активного туризму в рекреаційну діяльність студентської молоді : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.02 / Максим Юрійович Ячнюк ; МОНУ, НУФВСУ. - Київ, 2016. - 20 с.
75. Airbnb Market Report – Kiev March 2017 [Electronic resource]: [Website] // Airdna. Electronic data. – 2017. – Access mode: <https://www.airdna.co/city/ua/kiev>

76. Airbnb Market Report – Odessa March 2017 [Electronic resource]: [Website] // Airdna. – Electronic data. – 2017. – Access mode: <https://www.airdna.co/city/ua/odessa>
77. Bizirgianni I., Dionysopoulou P. The Influence of Tourist Trends of Youth Tourism through Social Media (SM) & Information Communication Technologies: The 2nd International Conference on Integrated Information // *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2013. Vol. 73. P. 652–660.
78. Boukas N. Youth Visitors' Satisfaction in Greek Cultural Heritage Destinations The Case of Delphi // *Tourism Planning & Development*. 2013. Vol. 10. Iss. 3. P. 285–306.
79. Bradbury K The growing role of social media in tourism marketing. 2011. URL: <https://kelseybradbury.weebly.com/uploads/1/0/9/2/10927387/tourism-socialmedia-comm427.pdf>.
80. Burkhard S., Kow N., Fuggle L. Travel Trend Report 2017. Trekksoft ebook library. 2017. 39 p.
81. Carr N. The Young Tourist: A Case of Neglected Research, Progress // *Tourism and Hospitality Research*. 1998. N 4 (4). P. 307–318.
82. Chen J. S., Johnson C., Labben T. G. Cross-Cultural Examination of Decision Elements: Youth Tourism in Switzerland, Anatolia // *International Journal of Tourism and Hospitality Research*. 2013, Vol. 24, N 2. P. 162–172.
83. Demeter T., Brátucu G. Typologies of Youth Tourism // *Bulletin of the Transilvania University of Braşov. Series V*. 2014. Vol. 7 (56). N 1. P. 115.
84. Dolnicar S., Lazarevski K., Yanamandram V. Quality-of-Life and Travel Motivations: Integrating the two Concepts in the Grevilla Model // *Handbook of Tourism and Quality-of-Life Research: Enhancing the Lives of Tourists and Residents of Host Communities* / M. Uysal, R. R. Perdue, M. J. Sirgy (eds.). London : Springer, 2012. P. 293–308.
85. Horak S., Weber S. Youth Tourism in Europe: Problems and Prospects // *Tourism Recreation Research*. 2000. Vol. 25, N 3. P. 37-44.

86. Eusébio C., Carneiro M. J. How diverse is the youth tourism market?: An activity-based segmentation study // *Tourism*. 2015. Vol. 63, N 3. P. 295–316.
87. Frommer Arthur *New World of Travel* / Arthur Frommer. – New York: Frommer, 1995. – 400 p.
88. Genève M. Le tourisme, secteur délaissé par les dispositifs européens pour la mobilité des jeunes // *CahierEspaces. Tourisme des jeunes*. 2003. Vol. 77.
89. Kharkiv: local hosts, upcoming visitors, events [Electronic resource]: [Website] // Couchsurfing. – Electronic data. – 2017. – Access mode: <https://www.couchsurfing.com/places/europe/ukraine/kharkiv> (viewed on March 21, 2017). – Title from the screen.
90. King B., Gardiner S. Chinese International Students. An AvantGarde of Independent Travellers? // *International Journal of Tourism Research*. 2015. Vol. 17, N 2. P. 130–139.
91. Kyiv: local hosts, upcoming visitors, events [Electronic resource]: [Website] // Couchsurfing. – Electronic data. – 2017. – Access mode: <https://www.couchsurfing.com/places/europe/ukraine/kyiv> (viewed on March 21, 2017). – Title from the screen.
92. Lviv: local hosts, upcoming visitors, events [Electronic resource]: [Website] // Couchsurfing. – Electronic data. – 2017. – Access mode: <https://www.couchsurfing.com/places/europe/ukraine/lviv> (viewed on March 21, 2017). – Title from the screen.
93. Moisă C. Some Aspects Regarding Tourism and Youth's Mobility // *Tourism and Hospitality Management*. 2008. Vol. 14, N 1. P. 153–164.
94. Pearce P. L., Lee U. I. Developing the Travel Career Approach to Tourist Motivation // *Journal of Travel Research*. 2005. Vol. 43. N 3. P. 226–23
95. Richards G., Wilson J. *The Global Nomad: Backpacker Travel in Theory and Practice*. Clevedon : Channel View Publications, 2004.
96. Richards G., Wilson J. *Today's Youth Tourists: Tomorrow's Global Nomads? New Horizons in Independent Youth and Student Travel*. Amsterdam : International Student Travel Confederation, 2003.

97. Session 3: Change and Innovation: The Digital Revolution and the Millennial Traveller. 5th Global Summit UNWTO on City Tourism «Cities: Local Culture for Global Travellers». Luxor, Egypt, 1-2 November, 2016.

98. Spain sends and receives most students through Erasmus. 2016. URL: <https://www.timeshighereducation.com/news/spain-sends-and-receives-most-students-through-erasmus>, Accessed 26.09.2017

99. The Power of Youth Travel, AM Reports, UNWTO. 2011. Volume 2, URL: <http://www2.unwto.org/publication/am-reports-volume-2-power-youthtravel>. Accessed 26.09.2017

100. Офіційний сайт World Tourism Organization UNWTO [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www2.unwto.org/>

101. Офіційний сайт Federation of International Youth Travel Organization, офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fiyto.org>

102. Офіційний сайт World Economic Forum: [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.weforum.org> (Last accessed: 10.02.2018).

103. Офіційний сайт World Tourism Organization UNWTO: [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://unwto.org> (Last accessed: 30.01.2018).

104. Офіційний сайт World Travel & Tourism Council: [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.wttc.org> (Last accessed: 11.201.2018).

105. Офіційний сайт Державна служба статистики України: [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 27.12.2017).

106. Інтернет-портал Mushroom – консьерж-сервіс подорожної оренди у Львові [Електронний ресурс]: // Mushroom – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://mushroom.com.ua/uk/>

107. Інтернет-портал проекту «Цифрове перетворення Одеської області від Google» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cases.media/case/59429c4877342ab476194989>

108. Інтернет-портал проекту «Відчуй Одесу – поринь в атмосферу одеських двориків» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <https://experience-odessa.appspot.com>

109. Інтернет-портал Молодежний туризм. Все о туризме и путешествиях. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://youth.travel.ru/cards/>.